

SUMAR

PREFAȚĂ: Deschideți porțile spre omul deplin!.....	7
A TRĂI PENTRU A DEVENI.....	13
În căutarea adevărului.....	13
Cine suntem?	26
Devenire și educație	35
Stil de viață	44
Necesitatea pentru om este libertatea	55
Necesitate – aleatoriu – libertate	55
Triada umanității	61
Reabilitarea naturii umane.....	71
De la aparențe la esențe	82
Conștientizare și cunoaștere	90
Metamorfozele subiectivității	102
Riscurile alienării.....	111
O nouă paideia?	118
Spre ce aspirăm?.....	124
Ce fel de societate?.....	129
REFLECȚII ERETICE.....	133
Păcatul originar.....	133
Trans-știința	135
Facem sau oferim educație?	139
Elevarea spirituală	140
Este inteligența artificială o amenințare?.....	143
Izvorul puterii	145
Triada libertății	147
Despre prostie.....	148
Obsesia schimbării.....	150
Subiectivitatea	152
Delirul scribului.....	153
Dreptul la opinie	154
O idee se comunică prin sine, dar cere reflecție	155
Ce este, totuși, bunul simț?.....	156
Materialism excesiv	157

Realitatea fundamentală	158
Zoon politikon	159
Conformism sau creativitate?	160
O lecție de democrație	161
Quo vadis politica?	163
Omul este, totuși, bun prin natura sa	164
Piedici în calea expansiunii umane	166
Orizontalitate și platitudine	168
Viitorul la... trecut	169
Comunitate și individualitate	170
Comunicare sau propagandă?	172
Depolitizare artificială	173
Tot ce poate fi imitat este fals	175
Libertate și echitate	176
În spatele cărților	177
De ce să omorâm viitorul?	179
Revărsarea conștiinței	181
Adevăr și realitate	182
Utopie și credință	183
Două atitudini polare privind educația	189
Imperativ: o nouă condiție umană	191
Întrebări inevitabile	192
Pragmatism și competență	194
Valoarea la români	196
Suveranism și globalism	197
Încremenim sau devenim?	198
Încredere în sine nu în ego	200
„Dacă tinerețea ar ști, dacă bătrânețea ar putea,,,”	202
Despre sfințenie	203
Răul cel mai mic este... răul cel mai mare	204
Exclusivismul ideologic sau gândirea dihotomică și comportamentul conflictual..	205
Dincolo de disciplinaritate	207
Inconștient sau subconștient?	208
O poveste interzisă	209
Despre gândire, conștiință și cunoaștere	210
Iisus încă nu a înviat!	211
Nu cumva te-ai rătăcit, omule?	212
POSTFAȚĂ: Unde ne aflăm acum	213

PREFAȚĂ:

Deschideți porțile spre omul deplin!

*Scrisul dacă nu e liber
este fără-de-lege*

Ne întrebăm, adesea, de ce oamenii nu mai prea citesc. Uităm însă că acest obiect cultural numit carte a fost denaturat. Se scrie și se publică orice. Mai ales în întâmpinarea celor mai vulgare și insignifiante preferințe. Cărțile adevărate sunt rarissime și sunt căutate doar de grupuri minoritare, din ce în ce mai rarefiate. Iar multe dintre fals-numitele edituri, în vreme ce sunt doar simple ateliere tipografice, par să fie o insultă la adresa culturii.

Omul este subiect, iar modul său obiectiv de a fi este subiectivitatea. Dacă scrii, fără să te preocupe o construcție intelectuală și transmite, simplu și modest, informație, emoție, viziuni și, poate, unde formative (involutionare) înseamnă să nu depășești granițele subiectivității. Dar dacă tot ceea ce este de transmis a fost pus într-o carte – formă voluntară și sistematică a subiectului – care, prin ordine impune respect, prin coerență persuadează, iar, prin autoritatea astfel câștigată, poate destructura alți subiecți – atunci, iată!, cea mai periculoasă formă de subiectivism!

La care recurgem însă fără nici o remușcare. Am comis și eu această „crimă” și nu sunt sigur că nu o voi repeta. Ispita este foarte puternică, iar obișnuința de a citi cărți nu a dispărut încă de tot, deși sunt semne că amatorii ar fi în scădere drastică.

Aceasta nu este, însă, o carte în sensul comun. Eu încerc să respect o cerință esențială a cercetării realității: cercetătorul nu trebuie să închidă o problemă, ci să o deschidă în toate direcțiile, nu trebuie să-și atribuie omnisciența, ci să riște în căutarea adevărului și să-și asume toate mofturile receptării.

După cum se știe, cele mai mari slăbiciuni ale omului sunt ispita, fratricidul și pângărirea cerului. În Biblie, au devenit păcate de neiertat, care ar trebui ispășite generație, după generație. În fond, despre ce este vorba? Ispita este curiozitate, încrederea fără margini a inocenței în bunătatea neîndoielnică a lumii; fratricidul își are izvorul în părăsirea unuia sau altuia dintre copii de părintele lor, din iubire trunchiată, fără voia lui; pângărirea cerului este efectul cutezanței, al setei

de absolut pe care omul nu și-o poate stăpâni și care îi hrănește devenirea. Omul experimentează pentru că nu este o ființă împlinită prin naștere, ci devine prin el însuși într-o lume pe care este nevoit să o cunoască și să o conștientizeze. A condamna omul pentru asemenea potențialități ale naturii umane este cea mai mare sălbăticie, iar a invoca voința Creatorului este o crimă de neiertat.

Aceasta a fost soluția prin care individul uman a fost supus ca soldat în marșul istoriei. Mărșăluiește și acum, din inerție, crezând că aceasta este condiția pe care o merită, chiar dacă, în momentele sale de luciditate, întrezărește o geană de libertate. Încet, încet, se va trezi însă și se va hotărî să-și asume propria natură și să-și urmeze drumul spre umanitate deplină.

Starea omenirii s-a schimbat radical, iar secolul XXI este o pendulă între două mari epoci din existența omenirii. Rutina politicianilor nu mai face doi bani, iar riscurile sunt enorme. Pentru prima oară toată greutatea s-a mutat pe umerii individului: unica soluție este elevarea individuală, o adevărată revoluție interioară. Poate unica revoluție adevărată din existența omenirii. La capătul ei, fiecare individ uman va deveni pe deplin conștient de sine. Dar, înainte de toate, fiecare dintre noi are nevoie de libertate deplină.

Primul război mondial – aprins de o neghiobie monarhică – a născut prima religie politică - comunismul; apoi, datorită unei crize fără precedent, o a doua – fascismul. Confruntarea dintre ele ne-a adus al doilea război mondial. Prin sinteza lor – imperialismul – ne aflăm în fața celui de-al treilea. Avem nevoie de o nouă religie, salvatoare? Sau e timpul ca fiecare individ să-și asume libertatea?

Se susține că libertatea este înțelegerea necesității. Fals! Aceasta este doar premisa libertății, nu libertatea însăși. Necesitatea pentru om este devenirea sa, adică dezvoltarea, actualizarea și valorizarea potențialităților naturii proprii. Ceea ce se poate împlini doar prin libertate. Cu alte cuvinte, libertatea pentru om este chiar necesitatea.

Să ne amintim Manifestul lui Iisus: „Vi se va arăta adevărul și adevărul vă va elibera”. Iar adevărul este că viața nu este vinovată, că oamenii nu sunt răi (păcătoși) prin natura lor, că nu au săvârșit nici un păcat când au apărut pe această planetă, că natura umană este un ansamblu de potențialități inepuizabile. Și că necesitatea pentru devenirea-ca-om este libertatea.

Dar milenii de înrobire spirituală au reprodus, din generație în generație piedici enorme în calea eliberării conștiinței umane: paradoxul libertății a devenit eliberarea omului din ... om.

Natura umană este inerentă individului. Mediul și modul de viață, imediate, influențează prin ele însele natura umană: stimulează sau inhibă potențialitățile acesteia în mod aleatoriu sau chiar haotic. Rezultatul este imprevizibil. Intervenția subiectivă a celorlalți indivizi, mai apropiați ori mai îndepărtați, ca și a relațiilor și instituțiilor sociale, se întrepătrund cu aceste influențe. Deși, majoritatea dintre ele și mai ales educația, sunt orientate, au, aproximativ, același rezultat.

Care este factorul ca toate aceste influențe, cumulate, să aibă un efect pozitiv în devenirea omului-ca-om? Acesta nu poate fi altul decât cultivarea **libertății individuale** – singura modalitate pentru inițierea și amplificarea dialogului interior care deschide și asigură complexificarea continuă a conștiinței individuale. De altfel, singura formă viabilă a conștiinței.

Viața noastră este natură umană, lumea în care trăim este condiția umană. „Piatra filosofală” este esența umană. Iată secretul alchimiei! Mai trebuie să găsim alambicul. Doar că este ascuns în fiecare dintre noi.

Natura umană este pe cât de complexă, pe atât de vulnerabilă. O înțelegem cu greu, dar o putem perverti ușor, mai ales prin influență publică. Pentru că nu va fi sensibilă niciodată decât la acel progres, acel bine, acea cunoaștere care izvorăsc din ea însăși, din potențialitățile individului uman, din zestrea sa interioară. Învățătura reală este un proces interior, este o desfășurare și actualizare ale potențialităților proprii fiecăruia. Diferit, ca durată și rezultate, în raport cu zestrea genetică și cu provocările modului și stilului de viață.

Un om cu valoare autentică va fi mereu aproape și în dialog cu această „a doua natură” pe care o numim umană – un potențial comun fiecărui individ, dar cu valențe extrem de variate în desfășurarea și manifestarea sa. Și mai ales în receptarea mesajelor din exterior. Un asemenea om nu va cere niciodată, nimănui să-și însușească „învățăturile” sale, ci va stimula și va îndruma pe oricine dorește să atingă și să depășească aceste învățături, în felul său și în libertate deplină. Umanitatea este o simfonie concertată de toți oamenii la unison.

El va fi un adevărat maestru al descoperirii și stimulării potențialităților individuale. Nu va cere, nu va pretinde și nu va impune nimic, ci va atrage interesul, va stimula originalitatea și creativitatea. **Nu va oferi nimic de-a gata, ci va încuraja descoperirea.** Nimic nu e mai stimulatив pentru orice individ uman decât sentimentul că el descoperă lumea înconjurătoare și propria natură și, doar într-un final, își va da seama de contribuția „învățătorului”. Când va atinge nivelul său de cunoaștere și înțelegere.

Dar fiecare om are nevoie de stimuli, provocări și experiențe atât în gândire, cât și în existența sa nemijlocită, iar viața este adeseori aleatorie și inhibantă, ba chiar distructivă. Este nevoie, deci, de o gândire cât mai profundă și mai cuprinzătoare care să inițieze procese de conștientizare și un avans neîntrerupt al conștiinței. Astfel, devenirea omului va fi continuă, iar potențialitățile umane se vor desfășura și intersecta fructuos și vor influența tot mai mult existența individuală și cea socială. Adică progresul durabil, care afirmă și nu inhibă, nu infirmă natura umană, ci cultivă o condiție umană din ce în ce mai apropiată de complexitatea naturii umane, pentru a o stimula cu adevărat.

Omul-individ este întotdeauna primordial, iar izvorul naturii sale este nesecat. Apa acestui izvor nu poate fi înghițită dintr-o sorbitură, ci treptat în această lungă călătorie a omului spre umanitate deplină. Cu toții suntem oameni, dar fiecare este o piatră unică în zidirea umanității.

Gândurile devin cuvinte în actuala condiție umană, dar natura umană are resurse cu totul ieșite din orice comun imaginabil. Comunicarea va deveni spontană și comprehensivă și plină de compasiune, dincolo de cuvinte, de acțiuni, iar nimic nu va mai cădea în rutină. Câmpul devenirii se va deschide la infinit iar omul se va contopi cu Noul Univers. Dar nu omul trăitor în condiția de turmă. În căutarea bunăstării ne-am îndepărtat de umanitatea noastră elementară. Doar o revoluție interioară ne mai poate repropia!

Suntem însă dominați de obiecte – artefacte care ne sunt utile, dar riscă să ne acapareze umanitatea. Este adevărat însă că artefactul este gestul reflex al subiectului (omul). Prin dezvoltare și perfecționare continuă de către subiect, acesta a devenit din ce în ce mai potent și a atins praguri înalte de expansiune: Instrumentele au evoluat de la toiag la cipurii; armele – de la bătă la bomba nucleară.

În acest fel, toate acestea sunt gata să distrugă subiectul care se află încă în primele praguri ale umanității lui, gata oricând să decadă în primele stadii umanoide. Acum omul trebuie să-și întoarcă întreaga energie și forță creativă spre sine însuși. Scopul – atingerea pragului conștiinței generalizate atât în comportament, cât și în existența sa socială.

O „definiție” a lui Dumnezeu nu este posibilă, ba chiar orice încercare este o blasfemie. O ființă infinită nu poate fi cuprinsă de o minte încastrată în logică. Dar omul are o calitate miraculoasă – imaginația, prin care se poate reflecta pe sine dincolo de realitatea simțurilor: acolo întrezărește o conștiință

atocuprinzătoare – totul, întregul și necuprinsul. Iar, dacă se întoarce spre sine cu această imagine, va descoperi acolo sămânța acestei conștiințe. Care doar așteaptă să fie cultivată. Și care să-l urce spre dumnezeire.

Am visat cu ochii deschiși infinitul. Am peregrinat prin locuri inimaginabile pe care nu cred că le voi putea descrie vreodată. Gândurile m-au invadat în fluxuri inexprimabile. Am zăbovit apoi și am reflectat. Iată tot ce am putut traduce:

Putem presupune că există în Hiper-universul infinit o minte inimaginabil de complexă pentru mintea noastră de acum. O Hiper-complexitate Creatoare Originară – cauza tuturor cauzelor și a tuturor efectelor, cunoscute și necunoscute și o pleiadă de creatori intermediari activi peste tot pe unde viața atinge niveluri suficient de complexe pentru a fi destinate (stimulate, inseminate) să devină ființe conștiente de sine. Subiecți ai obiectelor, care, pe măsura în care vor urca toate ciclurile propriei deveniri, vor face saltul în AUTOCREAȚIE. Vor deveni, la rândul-le, creatori intermediari și se vor integra în hiper-complexitatea originară. O puteți numi cum doriți, dar fără insinuări antropomorfe. Omul nu este cea mai avansată ființă din HIPER-UNIVERS.

De-a lungul istoriei, natura umană a fost pusă între paranteze. Statele, imperiile, revoluțiile aveau scopuri mult prea „înalte” pentru a accepta să se împiedice de cioturi: indivizii umani. Iar cei nemulțumiți de rezistența acestor cioturi în fața „mărețelor” impulsuri ale istoriei reclamau cu ciudă rezistența acestora la schimbările pe care și le doreau. Și astfel s-a instaurat un scepticism cronic cu privire la natura umană. Și ideea că indivizii umani trebuie încorporați, fie în armate disciplinate, fie în mase politice. Așa-zisele revoluții, adică izbucnirea violentă a naturii umane, au fost doar războaie sociale, cu victime numeroase, care au împins omenirea să reia de la capăt propria existență.

E timpul ca revoluția să se apropie de om. Dar nu pentru a-l ucide, ci a-l descoperi. Istoria este expansiunea socialului sau aventura omenirii; revoluția interioară deschide porțile pentru expansiunea umanului. Adică spre aventura omului-individ. Dar nu e vorba despre un nou individualism, toate ism-ele sunt periculoase, ci despre descoperirea de sine și devenirea-ca-om.

Unicul viitor posibil post-istorie este expansiunea umanului, adică eliberarea omului din om. Posibilitate pur individuală! Dar, pentru fiecare, este necesar să se „cufunde” în propria ființă, pentru a se descoperi pe sine și a găsi calea pe care își poate afirma originalitatea. Omenirea, ca masă, și-a epuizat